

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **stěžovatele: A. A. D.**, zastoupen JUDr. Janem Molíkem, advokátem, se sídlem Národní třída 25, Praha 1, a **dalšího účastníka: Celní ředitelství Praha**, se sídlem Washingtonova 11, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2002, zn. 78/02 - 01, v řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2003, č. j. 38 Ca 300/2002 - 37,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2003, č. j. 38 Ca 300/2002 - 37, byla odmítnuta žaloba žalobce (dále též „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2002, zn. 78/02 - 01, jímž bylo změněno rozhodnutí Celního úřadu Ruzyně letiště Praha ze dne 10. 11. 2001, zn. TR 95/1771/01/TRS, tak, že tímto rozhodnutím uložená pokuta ve výši 2 787 357 Kč za porušení ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, byla snížena na částku 600 000 Kč.

Městský soud odmítl žalobu proto, že stěžovatel neuvedl v žalobě žalobní body ve lhůtě stanovené zákonem pro podání žaloby. Podle § 249 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2002 (dále jen „o. s. ř.“), musí žaloba

kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí správního orgánu, které napadá, vyjádření, v jakém rozsahu jej napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu, a jaký konečný návrh činí. Podle § 250h odst. 1 o. s. ř. může žalobce rozsah napadení správního rozhodnutí omezit; rozšířit je může jen ve lhůtě podle § 250b o. s. ř., tj. do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Jelikož stěžovatel nedoplnil ve lhůtě pro podání žaloby žalobní body, trpěla žaloba podle rozhodnutí soudu neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení a nebyla tak způsobilá věcného projednání. Proto ji městský soud podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítl.

Stěžovatel včas podanou kasační stížností napadá toto usnesení městského soudu. Namítá, že soud postupoval ve věci nesprávně, pokud došel k názoru, že žaloba neobsahovala žalobní body, měl postupovat podle § 43 odst. 1 o. s. ř. a stěžovateli uložit, aby toto své podání ve stanovené lhůtě doplnil o náležitosti uvedené v § 249 odst. 2 ve spojení s § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 o. s. ř., a poučil jej, jak je třeba opravu nebo doplnění provést. Nedostatek podání byl podle stěžovatele odstranitelný a jeho odstranění provedl sám podáním ze dne 20. 6. 2002.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost byla podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a že jsou dány i další podmínky řízení, přezkoumal napadené rozhodnutí z důvodů uplatněných stěžovatelem a v rozsahu jím vymezeném (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Podstatou přezkoumávané věci je otázka, zda soud může odmítnout žalobu pro absenci žalobních bodů, pokud již uplynula lhůta pro podání žaloby, a to za situace, kdy byla žaloba podána za účinnosti části páté o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, nebo zda má soud v takovém případě vady žaloby odstraňovat.

Soud postupuje zásadně podle procesních ustanovení účinných v době jeho rozhodování. Podle již neúčinných procesních ustanovení postupuje jen v případě, kdy je tak stanoveno v přechodných ustanoveních nebo vyžaduje-li takový postup princip právní jistoty, princip oprávněného očekávání, či jiný právní princip reprezentující zásadní hodnotu právního státu. Přechodné ustanovení § 130 s. ř. s. stanoví, že řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu podle části páté o. s. ř. účinné do 31. 12. 2002 se dokončí podle ustanovení soudního řádu správního o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Problematiku lhůty pro doplnění žaloby výslovně – speciálně však neřeší. Uvedené právní principy by vyžadovaly aplikaci dosavadních procesních pravidel, pokud by tato pravidla byla pro stěžovatele výhodnější a tato skutečnost by zakládala jeho oprávněné očekávání. Podle platné úpravy však, jak je dále uvedeno, jsou nová procesní pravidla shodná s uvedenými ustanoveními o. s. ř. účinnými do 31. 12. 2002.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud návrh odmítne, jestliže nejsou splněny podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Podle § 71 odst. 1 písm. f) s. ř. s. žaloba kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat i žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Dále podle druhého odstavce

tohoto ustanovení platí, že žalobce může rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. O rozšíření žaloby se přitom jedná i tehdy, kdy žalobce doplňuje žalobní body v případě, kdy žaloba neobsahovala žádný žalobní bod. Žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zákon lhůtu jinou; zmeškání této lhůty nelze prominout (§ 72 odst. 1, 4 s. ř. s.).

Tyto požadavky jsou stanoveny v důsledku přísné dispoziční a koncentrační zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře zaujímá stanovisko, že pokud žaloba žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn jen ve lhůtě pro podání žaloby. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40). Uplynula-li již lhůta pro podání žaloby v době rozhodování soudu, je nedostatek žalobních bodů neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pro který soud takovou žalobu usnesením odmítne. Tento výklad byl shledán i Ústavním soudem v souladu s ústavními principy (usnesení sp. zn. IV. ÚS 613/03 ze dne 7. 1. 2004).

S ohledem na možnou aplikaci právní úpravy účinné ke dni podání žaloby se Nejvyšší správní soud zabýval i právní úpravou části páté občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2002. Tato úprava však byla věcně totožná, jak již bylo uvedeno, se současnou úpravou soudního řádu správního. I podle § 250h odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002 se ve správním soudnictví uplatňovala dispoziční a koncentrační zásada, která znamená, že se soud může zabývat jen těmi námitkami, které žalobce uplatnil proti naříkanému rozhodnutí včas ve lhůtě k tomu zákonem stanovené, tj. ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni (§ 250b odst. 1 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002). Další námitky, uplatněné po této lhůtě, například až v replice k vyjádření žalovaného správního úřadu, byly i podle tehdejší právní úpravy nepřípustné (§ 249 odst. 2 a § 250h odst. 1 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002). K tomuto závěru dospěla jak tehdejší soudní judikatura (srv. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 10. 1999, č. j. 6 A 28/98 - 47; rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 3. 2001, č. j. 5 A 167/99 - 253) tak i literatura (srv. B., D., M.: Občanský soudní řád, komentář, 5. vydání, Praha 2001, str. 1204). I podle této právní úpravy tak bylo možné uvést, resp. rozšířit žalobní body jen ve dvouměsíční lhůtě pro podání žaloby. Principy oprávněného očekávání a právní jistoty proto nevyžadují, aby se oproti výslovné úpravě § 130 s. ř. s. postupovalo podle právních předpisů ve znění účinném ke dni podání žaloby.

V dané věci Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že žalobce podal žalobu osobně dne 23. 4. 2002, aniž by specifikoval důvody, pro které žádá napadené správní rozhodnutí soudem zrušit. Tyto důvody (žalobní body) stěžovatel doplnil až podáním ze dne 19. 6. 2002. Napadené správní rozhodnutí bylo stěžovateli (právnímu zástupci) doručeno 4. 3. 2002. Posledním dnem lhůty pro podání žaloby, resp. lhůty pro rozšíření žalobních bodů podle § 40 odst. 1 s. ř. s. (§ 57 odst. 2 o. s. ř.), bylo pondělí 6. 5. 2002 (jelikož dne 4. 5. 2002 byla sobota). Stěžovatel však v této lhůtě žalobní body neuvedl, neboť k doplnění žaloby došlo až 20. 6. 2002.

Uplatnění žalobních bodů po uplynutí lhůty k podání žaloby již není přípustné. Jelikož je soud vázán rozsahem žaloby (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), je jejich řádné uplatnění v žalobě podmínkou řízení (§ 103 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Městský soud tak správně posoudil, že řízení o žalobě trpělo nedostatkem podmínky řízení, která již nebyla odstranitelná. Proto soud nemohl postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť toto ustanovení (odstraňování vad podání) předpokládá odstranitelnou vadu podání. Městský soud v Praze proto postupoval správně, jestliže žalobu za procesní situace, kdy nebylo možné doplnit žalobní body, podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy z výše uvedených důvodů nezbylo, než kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady neuplatňoval a ze soudního spisu nevyplývá, že by mu nějaké vznikly, Nejvyšší správní soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 31. srpna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu